

TEKST

leonie barnier

FOTOGRAFIE

*leonie barnier,
jacob melissen*

Hippische opleidingen en
bedrijfsleven samen verder

Groeistuipen

*Wat mag het bedrijfsleven van het onderwijs verwachten?
Wat mag het onderwijs van het bedrijfsleven vragen? Twee
vragen die bij elke opleiding spelen. De hippische
opleidingen gaan op zoek naar antwoorden.*

Niet iedereen die in
de paardenbranche
werkzaam is hoeft
te kunnen rijden,
vindt men

Paardenklas, Horse & Business, Horse & Health, Horse & Leisure, Paard & Verzorging, Paard & Recreatie en Mens, Paard & Gezondheid, Hippische bedrijfskunde, Horse Business Management. Zomaar een greep uit de paardopleidingen die aoc's en hao-instellingen aanbieden. Het aantal opleidingen houdt gelijke tred met de groei in de paardenbranche. Niet alleen in kwantiteit, maar ook qua diversiteit. Er is werk in de verzorging, recreatie, sport, handel, fokkerij en meer.

En dus zijn er ook groeistuipe. Met de bijbehorende pijntjes en hoera-momenten. Die gaan over afstemming en communicatie tussen bedrijfsleven en onderwijs en over professionalisering. Plus over afstemming op de maatschappij die kritisch meekijkt bij zaken als dierenwelzijn en bijvoorbeeld ruimtelijke ordening. Sinds de oprichting in 2007 zet het programmteam Paard van de Groene Kennis Coöperatie (GKC) zich in om de kwaaltjes te genezen en om een 'mooi, sterk en gezond paard' neer te zetten.

"De eerste jaren keken we vooral naar wat de buitenwereld van ons vroeg en hoe we daar op konden reageren," vertelt programmaleider Greta van Beek, "maar we willen ons nu herijken, kijken waar we staan en waar we naar toe willen." Het programmteam heeft voor de KIGO-ronde 2011 subsidie aangevraagd en gekregen voor een project 'Platform hippisch bedrijf en onderwijs'. Doel van het platform is om de samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs te verbeteren en om te

Mag een stagebieder verwachten dat een eerstejaars leerling het paardenbeen kan verbinden?

zorgen voor verdere professionalisering van de sector. Want daar liggen de knelpunten.

Miljoenen

Afgelopen jaren besteedde het programmteam veel aandacht aan het boven tafel krijgen van die knelpunten, die alles te maken hebben met de onstuimige groei van de branche. Voor het onderwijs is het lastig om leerlingen op te leiden voor een branche die zo divers is. Voor het bedrijfsleven is het niet eenvoudig om zicht te hebben op het onderwijs met al zijn niveaus en accentverschillen en op wat het van leerlingen mag verwachten. Van Beek: "Het gevolg is dat bedrijven teleurgesteld raken over stagiairs en geen stagiairs meer nemen. Daardoor wordt het voor leerlingen moeilijk een stagebedrijf te vinden en zijn ze al lang blij als ze ergens terecht kunnen. Daardoor kunnen scholen weinig eisen stellen aan bedrijven." Zo ontstaat een vicieuze cirkel waar niemand blij mee is. De oplossing is communicatie. Regelmatige bezoeken en duidelijke informatie van de school over wat de opleiding en het niveau inhoudt en wat het stagebedrijf van een specifieke leerling mag verwachten. "Maar dan niet in de vorm van die dikke stapels papier, die geen enkel bedrijf leest."

Een tweede punt is de professio-

nalisering. In de sector opereren bedrijven waarin miljoenen omgaan, maar ook minder professioneel aangestuurde bedrijven met een paar hobbypaarden. Het is een sector waar mensen veel uren maken, maar die tamelijk gesloten is. "Het is bijvoorbeeld moeilijk om aan kengetallen te komen. Daarom is het lastig om aan bedrijfsvergelijkingen te doen, iets wat wel belangrijk is als we die professionaliseringslag willen maken. Om een sector van betekenis te blijven."

Stokpaardjes

Tot zover de knelpunten. Het programmteam staat nu op het punt om structurele verbindingen te leggen. Met het bedrijfsleven, met de samenleving, met de overheid. Eind november kwamen een kleine zestig vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en met name uit het onderwijs in Ede bij elkaar om te bespreken hoe ze verder willen. Van Beek: "We weten nu waar het probleem ligt. Nu moet er iets gebeuren." De middag moest visies, plannen, ideeën en acties opleveren.

De drie inleiders op de bijeenkomst noemden vooral nog de knelpunten. "Ook het onderwijs is in zichzelf gekeerd", zegt Ben Bontjer, die een paar jaar docent aan de CAH in Dronten was. En: "Een presentatie houden kunnen studenten heel goed, maar hoe zit het met de ken-

Actiepunten van het programmteam Paard

- ▶ Afstemming en communicatie met het bedrijfsleven
- ▶ Welzijn en gezondheid van het paard
- ▶ Professionalisering en veiligheid
- ▶ Paard en maatschappij (bijv. de rol van het paard in de zorg)
- ▶ Ketengerichte aanpak (bijv. streven naar duurzaamheid van paard en bedrijf)

nis? Die is niet erg diepgaand.” Hij vraagt zich af hoe het met de kwaliteit van de afgestudeerden staat. Door het financieringsmodel loont het om de studenten snel te laten afstuderen. “Misschien moeten we aan de voorkant soms ‘nee’ zeggen en een startkwalificatie bepalen. En het bedrijfsleven mag meer energie steken in de stage. Uitdagende stage- en afstudeeropdrachten bieden waar studenten enthousiast van worden.”

Johan Wilmink, docent aan het Prinsentuin College, vertelde dat hij in zijn klas de stemming heeft gepeild. Met het resultaat haalde hij enkele stokpaardjes onderuit, bijvoorbeeld dat alleen leerlingen die het ‘van huis uit hebben meegekregen’ topprestaties kunnen leveren. Hij peilde ook de vakkennis van de aanwezigen, want docenten zouden niet genoeg vakkennis hebben. Maar dat bleek erg mee te vallen.

Joep Bartels, lector en eigenaar van dressuurstal en Academy Bartels, schetste de versplintering van de branche maar schetste ook positieve ontwikkelingen: “De KNHS en de FNRS (twee organisaties die de belangen van de ruitersport behartigen; red.) praten nu met elkaar, groeien naar elkaar toe.” Hij zag geen probleem in de grote toestroom van leerlingen, maar vroeg zich wel af of de leerlingen echt interesse hebben. “Haal ze binnen en maak ze enthousiast en vaardig met masterclasses en sportklassen.”

Blauw is het juiste antwoord op de stelling: het zit wel goed met de vakkennis van de aanwezigen

Meer werk

Wel of geen selectie aan de poort? Hoe krijg je leerlingen enthousiast, deskundig en vaardig? Wat is de rol van het bedrijfsleven en van het onderwijs hierin? Hoe kunnen de partijen elkaar voeden? Met die vragen gingen de aanwezigen in drie groepen aan de slag. Ze kwamen terug met een hele trits aanbevelingen. Om te beginnen binnen het onderwijs.

Een belangrijk punt in het mbo-onderwijs is het kwalificatiedossier, dat is één breed dossier voor dier. Onduidelijk voor zowel onderwijs als bedrijfsleven. Tijdens de discussie bleek dat Aequor, FNRS en KNHS al werken aan één dossier voor paard. Ook de aangekondigde studieduurverkortening naar drie jaar ziet men als een bedreiging. Er is nu al te weinig tijd voor praktijk en met de nadruk op algemeen vormende vakken zal die verkorting ten koste gaan van de beroepsgerichte vakken en van de praktische training. Het onderwijs doet een beroep op het bedrijfsleven om hierover met de overheid in gesprek te gaan.

Ook is er een oproep om opleidin-

gen te centraliseren en te specialiseren. Een brede opleiding gedurende de eerste twee jaar en daarna kiezen voor een specialisatie op een aoc en locatie die hierin gespecialiseerd is.

Eén mond

Nog een punt dat naar voren kwam is dat het paardenonderwijs meer werk wil maken van voorlichting aan het bedrijfsleven. Een van de aanwezigen geeft als voorbeeld dat hij zich als stagebieder heeft verplicht om drie, vier keer per jaar met school te overleggen over de opleiding, de stagiairs en de proeve. Hij is daar blij mee. “De betrokkenheid wordt groter en er ontstaat een discussie over de vraag: wat is kwaliteit?”

Kortom, het onderwijs wil aan het werk. Het wil praten met het bedrijfsleven, uitgenodigd worden op studiedagen van het bedrijfsleven, deelnemen aan de Sectorraad Paarden. Maar dan moet het wel met één mond praten, vindt het bedrijfsleven. Een mooie taak voor het programmteam.

Kijk voor links, onder andere naar het GKC-programma Paard, het Nederlands Hippisch Kenniscentrum en de hippische federaties op www.groenonderwijs.nl > editie 15.

Platform Hippisch Bedrijf en Onderwijs

Partners:

- > Sectorraad Paarden
- > Nederlands Hippisch Kenniscentrum
- > FNHO/FNRS
- > Aequor
- > ORUN

Contactpersoon:

Greta van Beek
(greet.vanbeek@wur.nl)